

Respons

Irak: Internflytting i Bagdad

Problemstilling/spørsmål:

- Hvilke muligheter har personer for å flytte fra en bydel til en annen i Bagdad?

Generelt om flytting i Bagdad

Etter det Landinfo har fått opplyst finnes det ingen formelle restriksjoner mot å flytte fra en bydel til en annen i Bagdad. I forbindelse med den sekteriske volden i perioden 2006-2007 ble flere hundre tusen mennesker fordrevet fra sine hjem til andre deler av byen. Migrasjonsbevegelsene innad i Bagdad har i stor grad fulgt sekteriske linjer. Sunniarabere flyktet fra etnisk blandede bydeler til sunniarabiske bydeler i vest, mens shiaarabere flyktet østover til shiadominerte bydeler. Dette har ført til en tilnærmet etnisk segregering av byen med nesten rene shia- og sunniarabiske bydeler som mange steder fortsatt er fysisk adskilt av murer. Siden februar 2006 har 564 000 innbyggere i Bagdad blitt internt fordrevet på grunn av den sekteriske volden (IOM 2008, s. 2). 84 % av denne gruppen har flyktet fra andre deler av byen (IOM 2009, s. 6).

Hvorvidt en person vil kunne etablere seg i en annen bydel vil avhenge av den stedvise sikkerhetssituasjonen, men også den enkeltes ressurser. Generelt vil en person som flytter til en bydel som er relativt etnisk homogen, og hvor hans/hennes egen sekt/etniske gruppe dominerer, være tryggere enn en person som flytter til en bydel som er dominert av en annen sekt, hvor det er en risiko for at han/hun kan bli utsatt for trusler og vold.

Ifølge det svenske Migrationsverket (2009) er det blitt rapportert om vold i forbindelse med at shiaer har vendt tilbake til sunnimuslimske områder i Bagdad. De som vil vende tilbake skal likevel nå i større grad enn før ha tiltro til myndighetenes evne til å beskytte dem.

For øvrig framstår det som om de største utfordringene med å bosette seg i en annen del av Bagdad er knyttet til sosiale og økonomiske problemer som mangel på bolig og arbeid, og ikke vurderinger i forhold til sikkerheten.

Hindre for tilbakevending – boligpriser og husokkupanter

Som følge av den bedrede sikkerhetssituasjonen i Bagdad har et stort antall flyktninger og internt fordrevne returnert til byen siden terroren begynte å avta i 2007. Dette har skapt et

voldsomt press på boligmarkedet og drevet prisene i været (al-Shara 2009). Det har heller ikke avhjulpet situasjonen at mange bedrifter og organisasjoner ønsker å etablere seg i byen. Det har dessuten vært omfattende boligmangel i Bagdad siden 1980-tallet. De høye prisene har ført til at irakere som har flyttet tilbake til hovedstaden har problemer med å komme seg inn på det private boligmarkedet. Under den verste terroren i perioden 2006-2007 solgte mange husene sine for under markedsverdi eller ble tvunget til å selge for en lav pris, og har ikke råd til å kjøpe seg en ny bolig. Ifølge IOM (2008, s. 8) leide 65 % av alle internt fordrevne i Bagdad leiligheter, mens 14 % bodde hos vertsfamilier eller hos slektninger.

Et problem for mange tilbakevendte er at andre internt fordrevne eller fremmede har tatt over husene deres mens de har vært bortreist. Dette har ført til konflikter når de gamle eierne har kommet tilbake for å kreve tilbake eiendommene sine. 71 % av de internt fordrevne i Bagdad oppga at husene deres er tatt over av privatpersoner (IOM 2008, s. 13).

Tiltak iverksatt av myndighetene

Inntil nylig hadde ikke sentralmyndighetene noen plan for hvordan slike konflikter skulle håndteres, og eiendomstvister ble overlatt til de lokale domstolene. I juli og august 2008 vedtok den irakiske regjeringen imidlertid henholdsvis *Decree 262* og *Order 101*, med tiltak for å avhjelpe situasjonen.

Ifølge Decree 262 vil internt fordrevne som må oppholde seg i andres hus få tilbud om bostøtte i seks måneder på 300 000 irakiske dinarer per måned mot at de flytter ut. Videre vil personer som returnerer til sitt hjemsted fra andre deler i Irak eller fra nabolandene få utbetalt en éngangsstøtte på én million irakiske dinarer.

Order 101 anerkjenner de returnertes eiendomsrett, og slår fast at husokkupanter gjør seg skyldig i brudd på anti-terrorloven og har en måned på å flytte ut frivillig, hvis ikke vil de bli fjernet med makt. Ifølge dekretet skal det også opprettes retursentre hvor de returnerte kan få hjelp til å kreve tilbake eiendommene sine, dersom de kan legge fram dokumentasjon på eierskapet. Til nå er to slike retursentre opprettet i Bagdad (Isser & Van der Auweraurt 2009, s. 9).

Ifølge Migrationsverket har myndighetene prioritert tvangsutkastelser og retur framfor kompensasjon til personer som har fått boligen stjålet. I ulike bydeler skal flere tusen husokkupanter allerede være blitt kastet ut uten særlig motstand. Myndighetene går likevel forsiktig fram, og har ikke lagt opp til noen planmessig tilbakevending i stort omfang. Tvangsutkastelse blir ikke foretatt uten at det foreligger et formelt krav fra eier om tilbakeføring. Et slikt krav legges fram for retursenteret. Kravet må inneholde dokumentasjon på eierforholdet og en begjæring om utkastelse.

Enkeltstående tilfeller av organisert retur i større omfang kan også komme til å skje. Myndighetene har varslet at de i løpet av høsten 2009 vil organisere en omfattende tilbakevending av shia-familier til det sunnimuslimske forstaden Abu Ghraib, ut fra tanken om at det ligger beskyttelse for den enkelte i at større grupper shiaer flytter dit samtidig.

Tilgang til matrasjoner

Flere kilder rapporterer om at personer som flytter fra en bydel til en annen har hatt problemer med å overføre sine matrasjoneringskort, såkalte PDS-kort (Partial Distribution System), til

sitt nye hjemsted. Utstedelsen av disse kortene er knyttet til lokal bostedsadresse, og for å søke om overføring må en returnere til bydelen en bodde i tidligere. I en artikkel i The New York Times (Buckley 2007) forteller en sunnimuslimsk kvinne som har flyktet fra Hurriyya-bydelen i Bagdad at hun må dra tilbake til det lokale byrådet for å søke om å bli opptatt i matprogrammet, noe hun ikke turte å gjøre. 26 % av de internt fordrevne i Bagdad som ikke hadde adgang til matrasjoner oppga forsinkelser i overføring av PDS-kort som årsak (IOM 2008, s. 9).

Oppsummering

Det er ingen formelle begrensninger mot å flytte internt fra en bydel til en annen i Bagdad. På grunn av registreringspraksis vil det imidlertid kunne være et problem å få overført matrasjoneringskort til det nye bostedet. Det største problemet i forhold til intern flytting er imidlertid knyttet til lokale eiendomskonflikter og generell boligmangel i Bagdad. Selv om myndighetene i økende grad har tatt tak i problemene, vil det fortsatt være mange som faller utenfor de ordningene som er blitt etablert og som derfor vil havne i en vanskelig situasjon.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Referanser

- Buckley, Cara (2007, 20. desember). Refugees risk coming home to an unready Iraq. *The New York Times*. Tilgjengelig fra http://www.nytimes.com/2007/12/20/world/middleeast/20refugees.html?_r=1 [lastet ned 13. august 2009]
- [Decree 262], dvs. Council of Ministers Decree 262 of 2008 (2008, 17. juli). Bagdad: Council of Ministers. Tilgjengelig fra: <http://www.unhcr.org/refworld/country,,,LEGISLATION,IRO,,49d4d3a22,0.html> [lastet ned 13. august 2009]
- IOM (2008, juni). *Anbar, Baghdad & Diyala. Governorate profiles. Post 2006 IDP needs assessment – June 2008*. Amman: IOM. Tilgjengelig fra http://www.iom-iraq.net/Library/idp_gov_profiles/2008/Governorate_Profiles_Anbar_Baghdad_Diyala_Jun08.pdf [lastet ned 13. august 2009]
- IOM (2009, 22. februar). *IOM emergency needs assessment. Three years of post-Samarra displacement in Iraq*. Amman: IOM. Tilgjengelig fra http://www.iom.int/jahia/webdav/shared/shared/mainsite/activities/countries/docs/iraq_post_samarra_displacement.pdf [lastet ned 13. august 2009]
- Isser, Deborah & Van der Auweraert, Peter (2009, april). *Land, property and the challenge of return for Iraq's displaced*. Washington D.C.: United States Institute for Peace. Tilgjengelig fra <http://www.usip.org/files/resources/1.pdf> [lastet ned 13. august 2009]

Respons Irak: Internflytting i Bagdad

- [Order 101], dvs. Prime Minister Order 101/S. (2008, 3. august). Bagdad: Prime Minister's Office. Tilgjengelig fra: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain?page=search&docid=49da18482&skip=0&query=Order%20101> [lastet ned 13. august 2009]
- Al-Shara, Basim (2009, 9. januar). Baghdad's real estate boom. *Cleveland.com*. Tilgjengelig fra: http://blog.cleveland.com/pdopinion/2009/01/baghdads_real_estate_boom.html [lastet ned 13. august 2009]

Muntlige kilder

- Migrationsverket, e-post 12. august 2009.
- Magnus Rydén, svensk UD. Rydén var inntil våren 2009 mangeårig landrådgiver i Migrationsverket. Telefonsamtale juni 2009.

© Landinfo 2009

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.